

શરી ઊં આશ્રમ
પ્રેરિત

કાવ્યાં

અમૃતલાલ છ. પારેખ

ગુજરાતી
સાહિત્ય
પરિષદ

૧૮૮

હાર અંગ આશ્રમ-પ્રેરિત
શ્રી નિલકંઠ બાળોપયોગી ચંદ્રમાળા : પુસ્તક વીસસું

સૂરવુર્દી યાં રૂરુ

સાગરની છીપ અમે,
દૈવતથુા દીપ અમે,
અરણુંનાં ગીત અમે ભાલુડાં જ રે !

અમૃતલાલ છ. પારેખ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ : અમદાવાદ

: પ્રકાશક :

રધુવીર ચૌખરી

મંત્રી, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ-૬

© અમૃતલાલ છ. પટેલ

પ્રથમ આવૃત્તિ, ૧૯૮૦ : પ્રત : ૧૧૦૦

આવરણ : ૨૪ની વ્યાસ

કિંમત રૂ. ૨-૦૦

: મુદ્રક :

કાન્તિકાઈ ભ. મિસ્લી

આદિત્ય મુદ્રણાલય, રાયઘડ, અમદાવાદ-૧

સુંદર ભેટ

શ્રી અમૃતલાલ પારેખનો પહેલો પરોક્ષ પરિચય હું ‘કિશોર’નું સંપાદન કરતો હતો તારે એમનાં કાવ્યો મારફતે થયો હતો. એમનાં ડેટલાંક કાવ્યો. ‘કિશોર’માં પ્રસિદ્ધ થયાં હતાં. આંતર રાષ્ટ્રીય બાળવર્ષની ઉજવણી નિભિત્તે આપણી સાહિત્ય પરિપદે જુદા જુદા કવિઓનાં બાળકાંયોના સંગ્રહનો ગુચ્છ પ્રગટ કરવાનું ચોન્યું છે, અને તેમાં એમનાં કાવ્યોને પણ રથાન ભયું છે, એ જોઈ ને મને સ્વાભાવિક રીતે જ આનંદ થાય છે. એમનાં આ બાળકાંયોભાં કવિતાના બમકારા વર્તાય છે. બાળકોના કુતૂહલના અને અનુભવના અનેક વિષયોને સ્પર્શતાં કાવ્યો એમણે આ સંગ્રહમાં ગૂંઘેલાં છે. ગુજરાતનાં બાળકોને આ આંતર રાષ્ટ્રીય બાળવર્ષની ઉજવણી પ્રસંગે એ સુંદર ભેટિપ થઈ પડશે અને તેમને ગમશે, એવી આશા છે.

૨૧, સરદાર પટેલનગર

અમદાવાદ-૬

૫-૧-૮૦

નગીનદાસ પારેખ

શ્રી નીલકંઠ બાલોપણેણી ત્રયંથમાળા
વીસસું પ્રકાશન

શ્રી હરિ કું આશ્રમ તરફથી ગુજરાતી સાહિત્ય
પરિધને ઇપિયા બાર હળવતું હાન બાળકોમાં અભિય,
ઔદ્ઘર્ય, વ્યાગ, ધર્મ, તિતિક્ષા, સહાયવૃત્તિ, મતાંતરક્ષમા,
સાહસ, શર્યું, પ્રેમ, સહભાવ, આહિ ઉત્તીત ગુણો અને
ભાવનાઓ પ્રેર એવી આકર્ષક શૈલીમાં લખાયેલી
વાર્તાઓ, ચરિત્રા કે કથાકાવ્યો પ્રગટ કરવા માટે
આપવામાં આવ્યું છે. નીલકંડ બાલોપયોગી અંથમાણ
શ્રેષ્ઠીમાં શ્રી. અમૃતલાલ છ. પારેખના બાળકાવ્યો
'સરવરિયાં' પ્રસિદ્ધ કરતાં અમને આનંદ થાય છે.

અમારું આગળનાં પ્રકાશનોની એક આપુસ્તિકા પણ સૌને ગમશે એવો વિશ્વાસ છે.

મંત્રીઓ,
તા. ૧૫-૨-'૮૦ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

નિવેદન

○ આંતરરાષ્ટ્રીય બાળવર્ષ અંતર્ગત બાળગીતોનો એ નાનકડો સંગ્રહ ગુજરાતના બાલ-બાળિકાઓના હસ્તકમળમાં મૂક્તા ધન્યતા અનુભવું છું. એ ગીતો અગાઉ ‘બાલમિત્ર’ ‘બાળસભા’ ‘બાલ-જગત’ ‘રમકકુ’ ‘ગાડીવ’ જેવા ગુજરાતના શિષ્ટ બાલમાસિકોમાં પ્રગટ થયાં હતી. તેઓને આમ સંકલિત માળાના રૂપમાં રજૂ કરતાં એ શાખાએ કહેવા ઉચિત ધારું છું.

○ એ ગીતો કિશોરવય સુધીના બાળકોની અભિરૂચિ, કદ્યપના અને તેમની અનોભય જંખનાને પોષે એવી ભાવા અને વિષયોની પસંદગી સુધી વિસ્તરેલાં છે. બાળકોમાં આનંદ માણુવાની જીર્ભિં અતિપ્રથમ હોય છે. આથી સર્જકોની પહેલી ફરજ એ જીર્ભિને સહેજ પણ આચ ન આવે એ રીતનું સર્જન કરવાની છે. એ સાથે તેમના દ્વારા ચિત્તમાં કંઈક આપોઆપ તેઓ ગ્રહણું કરી શકે એવાં પ્રેરણું અને ઉત્સાહ લાવોનું સિંચન કરવાની પણ તેઓની ફરજ બની રહે છે. બાળકો માનવજીતની મહામૂલી સંપત્તિ હોઈ, એમના જીવન-ધડતરમાં ઉપયોગી થઈ પડે એવી સામગ્રી પૂરી પાડવાનો ધર્મ આપણો થઈ પડે છે. એ સંગ્રહની કૃતિઓ એ લાવના સાથે ડેટલે અંશો સુમેળ સાખી શકી છે તે તો બાળકો ડેટલા પ્રમાણુમાં એને અનીલી શકે છે તે પર આધારિત છે.

○ એ ગીતોમાંના ડેટલાંક શાળાઓ અને ઉત્સવ પ્રસંગોમાં ગવાયલાં છે; ભાસ સંગ્રહોમાં લેવાયલાં છે, અને આકાશવાણી પરથી પ્રસારિત થયેલાં છે. બાળકોની પ્રતિ એ સંપાદિત કરી શક્યાં તેમાં મારા સર્જનશીભવની સફળતા જોડું શું.

૦ આ સંગ્રહના પ્રકાશનમાં જાંડા રસ લઈને, મને જોઈતાં માર્ગદર્શન અને પ્રેરણા પૂરાં પાડનાર ભિત્રો અને મહાતુભાવોનો હું અત્યંત આભારી છું. ખાસ કરીને કવિમિત્ર શ્રી હેમંત હેસાઈધ, ગ્રે. ખંસી લ્લાલ, શ્રી ઠાકોરલાલ એમ. પારેખ, મહેન્દ્ર પરીખ અને શ્રી ભૂપેશ અધ્વર્યુનો ઉલ્લેખ કર્યા વિના રહી શકતો નથી. ઉપરાંત ઉપરોક્તા આલમાસિક્કોના તત્કાલીન સંપાદકોનું પણ આભાર સહિત રમતણું કરી લડું છું. પણ સૌથી વધારે ઝડપું તો હું આપણું પ્રિય સંસ્થા ગુજરાત સાહિત્ય પરિપદનો છું કે જેના દારા આ સંગ્રહનું પ્રકાશન શક્કય બન્યું છે. આ સાથે નિર્ણયક સમિતિ અને સંસ્થાના મંત્રીઓનો પણ આભાર ભાનવાની તક લડું છું.

૦ સૌથી ઉત્કૃષ્ટ લાભ તો આ સંગ્રહને એ મળેલો ભાનું છું કે ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ સાક્ષર પરમ આહરણીય મુ. શ્રી નગીનદાસ પારેખ મારી પ્રાર્થનાનો ભભતાવૂર્વક સ્વીકાર કરીને એને પોતાના ઉપોદ્ઘાતથી વિભૂષિત કર્યો છે. આ માટેની લાગણી શાખામાં વ્યક્ત કરવા અશ્વકતા છું.

૦ અંતમાં, આ સંગ્રહનો ગુજરાત સમભાવપૂર્વક સત્કાર કરશે અને બાળકો એને પોતાના કંઠમાં રમતાં કરશે એવી અદ્ભુત સાથે વિરમું છું. એક લેખક આથી વિરોધ શું ચાહી શકે?

ગણુહેવી

તા. ૧-૧૨-૧૯૭૬

અમૃતલાલ છ. પારેખ

અર્પણ

ગુજરાતના આશાધન સમાં ગ્રિય બાલકોને,
જેમના મધુર કંઠમાંથી પ્રવાહિત થવા આતુર છે
એવાં આ જીતોની કૂલમાળા અર્પણ કરીને
કૃતાર્થ થાઉં છું.

□ અનુકૂમણિકા □

૧. આવો કષ્યૂતરા ! ...	૬	૨૦. કૂલ અને પતંગિયં ...	૩૩
૨. ઉપાનું ગીત ...	૧૦	૨૧. કરોળિયાનું જળં ...	૩૪
૩. ચાલોને ભાઈઅંધ ! ...	૧૧	૨૨. વડદાદા ...	૩૫
૪. એ કોણે કયું ? ...	૧૨	૨૩. ખુલ્લું ઘેતર ...	૩૬
૫. જોડો કુવારા જોડો ! ...	૧૪	૨૪. કાના પેલની વાડી ...	૩૮
૬. અમે બાલુડાં ...	૧૫	૨૫. લીલી લીલી	
૭. હું ને તું ...	૧૬	લીલોતરી ! ...	૩૯
૮. માડી ...	૧૭	૨૬. બગલા જિડચાં ! ...	૪૦
૯. બા ! જે થાડું ...	૧૮	૨૭. તારલિયા ...	૪૧
૧૦. અહેન પરી ...	૨૦	૨૮. ચાંદરખુંમાં ...	૪૪
૧૧. શાણુગાર ...	૨૧	૨૯. ચંદની ઝીલો ઝીલો ! ...	૪૫
૧૨. સદા રહો આનંદી ! ...	૨૩	૩૦. એ પરીઓ ...	૪૬
૧૩. અંજન-અંજન ...	૨૪	૩૧. હો મેધળ ! ...	૪૭
૧૪. અની ગયા		૩૨. રોજ ન શવે ...	૪૮
હુનિયાના ભૂપ !	૨૫	૩૩. દેવના દીવા ...	૪૯
૧૫. 'કૂક રે કૂક'	૨૬	૩૪. ચોાર બનું ! ...	૫૧
૧૬. નાચ રે નાચ ...	૨૮	૩૫. રેવડીવાળો ...	૫૧
૧૭. ભાષલી ...	૨૯	૩૬. નાનેરા કદમ	
૧૮. બિલ્લીનું બચ્ચું ...	૩૧	જાઠાવીશું ...	૫૪
૧૯. ભિસકોલી ...	૩૨	૩૭. કોયલની કૂક ...	૫૫

આવો કખૂતરાં !

ઉંઘાં સોહામણાં સવાર,
આવો કખૂતરાં !

વેરી મેં આંગણે જુવાર,
આવો કખૂતરાં !

ધુઉ... ધુઉ... ધૂધતાં,
કણુ કણુ લઈ ચૂગતાં,
મધુરો કરો કિલકાર,
આવો કખૂતરાં !

રતનમઢી આંખથી,
ભૂરી ભૂરી પાંખથી,
શોલો શાં ધન્ય સુકુમાર,
આવો કખૂતરાં !

બીજા મા આવડાં,
 ભોળાં પારેવડાં,
 આવો સૌ કરીએ વિહાર,
 આવો કખૂતરાં !

જુદાં નથી આપણે,
 ગુંધાં પ્રેમ-તાંતણે,
 અક પિતાનો પરિવાર,
 આવો કખૂતરાં !

ઉધાનું ગીત

કુમકુમ વેરતી આવું,
 રંગો રેલતી આવું,
 આબે સહેલતી આવું,
 મારાં નામ છે ઉધા !

કાજળ કારતી આવું,
 નીંદર ચોરતી આવું,
 ફૂલે ઝૂરતી આવું,
 મારાં નામ છે ઉધા !

તારા તોડતી આવું,
સૂરજ તેડતી આવું,
ગીત ગવરાવતી આવું,
મારું નામ છે ઉધા !

ડિડતી ડિડતી રોજ આવું,
ડિડતી અટપટ ચાલી જડિં,
કહેશો કયાં જઈ સંતાઉં ?
મારું નામ છે ઉધા !

ચાલોને ભાઈબંધ !

ચાલોને ભાઈબંધ ! ખૂલતા પરોદમાં
ખુલ્લા પવનને હિલ્લાણે,
કે મીઠડાં લેવાને લહેરિયાં !

કેવાં જુઓને રૂડાં રંગ્યાં છે આલ,
ચાલો રેલાતી રંગની એ છોળે,
કે રંગનાં લેવાને લહેરિયાં !

જળના તરંગ રહ્યા જીલી એ રંગ,
કુવાં ઊછળતાં સરિતાને ખાળે,
ઉમંગનાં એ લેવાને લહેરિયાં !

જાકળના જીણું જીણું મોતીડે મહેલ,
ચાલોા, લીલાં મેદાન જ્યાં લહેરે,
એ લહાણુનાં લેવાને લહેરિયાં !

શોભા પરોઢની આ કેવી રળિયામણી,
પંખીડાં શાં મીહું મીહું એલે!
આનંદનાં એ લેવાને લહેરિયાં !

ચાલોને બાઈબંધ ! ખૂલતા પરોઢિયે,
થનગનતા મોરલાની ચાલે,
કુ હેતનાં લેવાને લહેરિયાં !

એ કોણે કૃયું ?

મારી તલાવડીમાં કોણે ઢ્યાળી આ
સોનેરી પાંખડીએ નાંખી રે લોલ ?

નાના તરંગો પર કેવી એ નાચતી,
જખકારા મારતી જતી રે લોલ ?

મારી તલાવડીમાં પોઢ્યાં 'તાં કુમળો
આઢીને કામળી કાળી રે લોલ :

કાણે ઉધાડી એની ઝુણી આંખડીઓ ?
મુખડાંને મેલ્યાં હસાવી રે લોલ ?

મારી તલાવડીને તીરે જિલેલાં
જગી ઊઠ્યાં છે બધાં જાડો રે લોલ :

તેમાં એસીને કરે પંખી ટહૂકડા,
કોણે ટહૂકાર એ જગાડ્યો રે લોલ ?

મારી તલાવડીમાં ઊતર્યાં ઊખા-પરી,
રંગભર્યાં નહાણુલાં વાયાં રે લોલ :

રાતના રિસાયલા આવ્યા સૂરજહેવ,
ઉરનો આનંદ એ જ લાવ્યા રે લોલ !

ଉडो ! कुवारा उडो !

सो सो सेरे उडो !

कुवारा ! सो सो सेरे उडो !

मारो फूलबाग छे झडो,

कुवारा ! सो सो सेरे उडो !

बाग मजानो, सुंदर फूलडां,

हेतभर्यां हीचे अम हड्डिं,

अहीं तहीं उडतां गाय पंझीडां;

जध आभने अडो !

कुवारा ! सो सो सेरे उडो !

वरसावो भधुरी रसधारा,

रंगभाषु चीतरो भडीं न्यारां,

लावी उषा नवलां अजवाणां;

शिर पर सूरजधडो !

कुवारा सो सो सेरे उडो !

तमे कुवारा निर्भण जणना,

अमे कुवारा प्रेमण जगना;

ગમે ઊડવાં ઊંચા ગગનનાં;
અહો ! કુવારા ! ઊડો !
કુવારા સો સો સરે ઊડો !

અમે બાલુડાં

ખાપુના ખાલ અમે,
માડીના લાલ અમે,
ગરવા ગોપાલ અમે બાલુડાં જ રે !

ઉધાના રંગ અમે,
જલના તરંગ અમે,
કૂલના પતંગ અમે બાલુડાં જ રે !

કાયલની ઝુક અમે,
મોરની ટઝુક અમે,
કલરવતા શુક અમે બાલુડાં જ રે !

મધની મધમાખ અમે,
પરીઓની પાંખ અમે,
તારલાની આંખ અમે બાલુડાં જ રે !

સાગરની છીપ અમે,
હવતણા ઢીપ અમે,
જરણાનાં ગીત અમે બાલુડાં જ રે !

કરીએ રસલૂંટ અમે,
ભરીએ રસધૂંટ અમે,
ઉરના અખૂટ અમે બાલુડાં જ રે !

હું ને તું

દાદાની મૂછનો હું તાંતણો રે બહેન :
દાદાની આંખનું તું નૂર રે :
દાદાની મૂછનો હું તાંતણો રે બહેન !
બાપુના દિલનો હું હીવડો રે બહેન !
મનનું માણેક તું મધુર રે :
દાદાની મૂછનો હું તાંતણો રે બહેન !
માડીની વાડીનો હું મોગરો રે બહેન !
મોધું તું મહારતું બકુલ રે :
દાદાની મૂછનો હું તાંતણો રે બહેન !

तारा हैयानुं हुं पारेवहुं रे बहेन !
 मारी मेना तुं मंजुल रे :
 दादानी मूछनों हुं तांतणों रे बहेन !

 हुंथी हीपे छे धरआंगाणुं रे बहेन !
 तुंथी नीपे छे बधुं कुल रे :
 दादानी मूछनों हुं तांतणों रे बहेन !

 जेडी मजानी कुवी आपणी रे बहेन :
 आंधी प्रभुओ अणुमूल रे :
 दादानी मूछनों हुं तांतणों रे बहेन !

माडी

तारा मुजने भूभ ज न्हाला,
 न्हाला सूरजदादा रे ;

 न्हाली उषा, न्हाली संध्या,
 न्हाला शीतળ चांदा रे .

 न्हाली वाढणीओ रसअरती,
 न्हालुं आब ऊचेसुं रे ;

०हाला वायु वनवन रमता,
 ०हालां सरिता सिंधु रे..
 ०हालां झूलडां झार भरेलां,
 ०हाला रम्य पतंगो। रे.;
 ०हाली वीज, मेहुलियो ०हालो,
 ०हाला, रंग तरंगो। रे..
 ०हाली लीलमलीली धरती,
 ०हालां प्रेमण पंभी रे..
 ०हालुं सधणुं सुंदर ले ले,
 ०हाली हुनिया आभी रे..
 ०हाल भरेला विश्वे भारे,
 नथी नथी कांधि अकासां रे.;
 ता पछु सौथी लागे ०हालुं
 एक ज हैयुं न्यासां रे..
 अनी आंझ अभृत नीतरे,
 अंतरमां झूलवाडी रे.;
 सौथी सारी, सौथी न्यारी,
 सौथी ०हाली भाडी रे..

બા ! જે થાઉં

બા ! જે થાઉં પતાંગિયું તો કૂલડે કૂલડે હોડું,
હું કૂલડે કૂલડે હોડું;
એની ઝીણી કુમળી કુમળી પાંખડીએ પર પોડું
બા ! પાંખડીએ પર પોડું !

બા ! જે થાઉં કુકડો તો વહેલો નહાણે ઘાલું,
હું વહેલો નહાણે ઘાલું;
નીંદરતા નાના-મોટાને સાહો હૈ ઢોળું,
બા ! સાહો હૈ ઢોળું !

બા ! જે થાઉં કખૂતસું તો ચાંચે ડાંગર ઝાલું,
હું ચાંચે ડાંગર ઝાલું;
માળે માળે જઈને દાણો પંખીડાંને મેલું,
બા ! પંખીડાંને મેલું !

બા ! જે થાઉં મોરદો તો નાચું થનગન વાટે,
હું નાચું થનગન વાટે;
મેહુલિયાને સાદ કરીને લાવું ધરતીધાટે,
બા ! લાવું ધરતીધાટે !

बा ! जे थाउँ मरगलुँ तो पहेंचुँ चंद्रभाजे,
 हुँ पहेंचुँ चंद्रभाजे,
 अना अमृतने उधाणुँ जगमां छाजेछाजे,
 बा ! जगमां छाजेछाजे !

न बा ! थाउँ हीवडो तो हणवो हणवो डालुँ,
 हुँ हणवो हणवो डालुँ ;
 अंधारामां अजवाणानी नानी बारी घालुँ,
 बा ! नानी बारी घालुँ !

ना बा ! मारै कंधज थवुँ ना, रहीश हुँ तारै छारै,
 बा ! थृशि साच्या छारै,
 अमर नाच करी तुज शिरै घासीश विजय-तारै,
 बा ! घासीश विजय-तारै !

બહેન પરી

पांખ विनानी परी, બહેન ! તुં પांખ विनानी પરी !
 કે સૌनां હैયां હરी, બહેન ! તुં પांખ विनानी પરी !
 આંખડી તો કૂલપांખડી સરખી, મુખશોભા મનભરી ;

અંગ ઉધાના રંગ ભરેલું, જેતાં જઉં છું હરી !
બહેન ! તું પાંખ વિનાની પરી !

તારાઓમાં શુક્ક સભી તું સહુમાં આવે તરી;
કોયલ સમ દિનરાત ટહુકતી ગૃહકુંજે રસભરી !
બહેન ! તું પાંખ વિનાની પરી !

વર્ષાની વાદળી સમ રમતી મનમોજે જરમરી,
થનગનતી ઊડતી અહીં તહીં જણે વીજ રહી તરવરી !
બહેન ! તું પાંખ વિનાની પરી !

શમણે આવી સરી જતી એ ગમે ન પરીઓ જરી;
સદા અમારી વચ્ચમાં વસતી તું જ પરી છે ખરી !
બહેન તું પાંખ વિનાની પરી !

શાણુગાર

એ ચાંદાને કારીગર કો નાંખે મહીંથી કોરી,
તારા પગનું ઝાંઝર બહેની ! કેવું થાય રૂપેરી ?
કુરતી તારાધૂધરી ટાંગે,
તા તે કેવું સુંદર લાગે ?

સરવરિયાં | ૨૧

सोनानो आ सूरज बहुनी ! किरण अनां चोरी,
नवसरियो जे हार खनावे कारीगर को लहरी;
मांडी रतन जड़ी हे थोके,
दीपे केवा ते तुज डोके !

नानी सरभी शुक्कणीने नथडीमां हे नांभी,
तारों नमथुं नाक इपाणुं जेई रहे सौ ताकी;
अनीजयोत अज्जधजणके,
जाणे ओगती उषा मलके !

न आ आभ तणी मलमलथी नानो कटको झाडी,
झरती भात भरी को सीवे आढणी तुज इपाणी;
तारो सुंदर साणु जेई,
बहुनी, विश्वभृं रहे मोडी !

वीजणीना कंदारो कुडे, झूलनां कंकण छाथे,
परोच्या पण जेवाने आवे तुजने नमते भाथे;
बहुनी ! थाय भने उर अवुं !
क्यारे थाय चहुं हुं तेवुं !

सदा रहो आनंदी !

सदा रहो आनंदी,

लैया ! सदा रहो आनंदी !

धर के धरनी खड़ार रखड़तां,

होस्त बिराहर संगे रमतां,

के शाणामां भणुतां—गणुतां,

राख्या चित उमंगी !

लैया ! सदा रहो आनंदी !

रहे मलकता सुंदर तारा,

हुरहम ऊडता रहे कुवारा,

केवां अरण्यां झुहे हुलारा,

रहे भगन—मन पंखी !

लैया ! सदा रहो आनंदी !

हसे फूल ने हसे पतंगो,

हसे नाचता नित्य तरंगो,

हसे वाढ़ी जीवी सुरंगो,

जुआ हसे शी चंदी !

लैया ! सदा रहो आनंदी !

હસતું હૈયું, હસતી આંખા,
 અંગ અંગને હસતાં રાખા,
 અખંડ બસ અમીરસ એ ચાખા,
 હસતાંના હરિ સંગી !
 લૈયા ! સદા રહો આનંદી !

અંજન - મંજન

અંજન - મંજન મારા ભિત્ર,
 બંનેના છે ગુણ પવિત્ર.
 અંજન આવે રમવા રાત,
 મંજન આવે નિત્ય પ્રભાત.
 અંજન મારી આંખે વસે,
 મંજન મારે સુખડે વસે.
 અંજન શોભે શ્યામ શરીર,
 મંજન પહેરે લીલાં ચીર.

અંજન તો કાજળનો સૂત,
 મંજન તો બાવળનો પૂત.
 અંજનથી હીપે લોચંન,
 મંજનથી મીઠાં ભોજંન.
 અંજનના છે અજાય ઉજશા,
 મંજનની કંઈ ઓાર મીઠાશ.
 રોજ કરે મારું મનરંજન,
 ખરાબિરાહર અંજન-મંજન !

અની ગયા હુનિયાના ભૂપ !

ધુમે વદોણું ધમ્મ ધમ્મ,
 છલકે જોળી છમ્મ છમ્મ;
 જોળીમાં તો જોરસ ભર્યાં,
 જોરાં જોરાં ભાખણું તર્યાં;
 ઝાયે ઝાયે ખાવાં ખૂઅ,
 ખાતાં ખાતાં નાચાં ખૂઅ;

नाची खूंही सीमे गयां,
 धणु धरावी पाछां इयां;
 पाढा झरतां मांडी वात,
 उतरी त्यां अंधारी रात;
 रात पडी ने उंधी गयां,
 आंगे शमणुं पेसी गयां;
 शमणे हीडुं सिंहासन,
 बंदानुं मान्युं ना मंन;
 यढी ज घडा चूपाचूप,
 बनी गया हुनियाना भूप!

‘झूक रे झूक’

करनी ‘झूक रे झूक’,
 झूकडा ! करनी ‘झूक रे झूक’ !
 लाञ्युं थवा अंधारां आञ्जुं,
 आभ उधडशे हमणां आञ्जुं,
 अवसर नहीं आ चूक !
 झूकडा ! करनी ‘झूक रे झूक’ !

રમ્ય ઝપાળો કંઠ કુલાવી,
હુ મીઠો લલકાર જગાવી,
ઈહુકા તરતા મૂક !
ફૂકડા ! કરની ‘ફૂક રે ફૂક’ !

આળસુ જન નહીં નીંદર છોડે,
સોડ તાળીને સૂતા કોડે,
બ્યુગલ તારણ ફૂંક !
ફૂકડા ! કરની ‘ફૂક રે ફૂક’ !

રાત વીતી ને પ્રભાત આવ્યું,
આખ ભરી અજવાળાં લાવ્યું,
ફૂકડા ! કરની ‘ફૂક રે ફૂક’ !

ગોળ ગોળ વળ લેતો તારો,
સૂર મને લાગે બહું ખારો,
નેહુભર્યો નાજુક !
ફૂકડા ! કરની ‘ફૂક રે ફૂક’ !

નાચ રે નાચ

નાચ રે નાચ, મારા મનગમતા મોરલા !

થનગનતા નાચ તારા જેયા કરાં;
પીંછે પીંછે તારે ચમકે છે ચાંદલા,
દીકી દીકીને મન મોહ્વા કરાં !
— નાચ રે નાચો

જેવી આ આબમાં ધુમે વાદળીએ,
જીણું જીણું તે જલક્ષેરાં જરે;
એવી એવી તારી મીઠી ઝૂદડીએ,
ઝૂદડીને ઝેર તારા ટહુકા પડે !
— નાચ રે નાચો

તારા તે નાચ હુંય શીખ્યો છું મોરલા !
નાચું નાચું ને વળી ઝૂદડી ઝરાં;
પગને ઠમકારે મારાં અંગ અંગ ડોલતાં,
ઝૂદડીએ વેગ હું તો વીજના ધરાં !
— નાચ રે નાચો

आव रे आव, आव, रभीचे कंडरंगमां,
 संग संग नाचनी लूटीचे भजा !
 ईरतां ईदरडीना ईरमां उमंगमां,
 उरना आनंदनी उराडीचे धज !
 — नाच रे नाच०

माछली

हुं तो जणनी रमनार रे,
 जणनी रमनार रे,
 हुं जणधेली माछली !

मारे जणना आहार रे,
 जणना विहार रे,
 हुं जणधेली माछली !

मने तेडे तरंग रे,
 झुळवा उछंग रे,
 हुं जणधेली माछली !

એઉં તરતાં હું વહાણ રે,
ઉડતાં વિમાન રે,
હું જળધેલી માછલી !

તમે આવો સુજ ધેર રે,
ત્યાં મોતીની મહેર રે,
હું જળધેલી માછલી !

મને પૂરીને હોજ રે,
માણે જન મોજ રે,
હું જળધેલી માછલી !

મને જળ શું બહુ નેહ રે,
ધારાં ના દેહ રે,
હું જળધેલી માછલી !

તમે રાખો એ રીત રે,
જળ-મીનની પ્રીત રે,
હું જળધેલી માછલી !

બિલ્લીનું બચ્ચું

હું એસું ત્યાં રોજ બરાબર એસે આવી સામું,
જમવા ટાણે ટગમગ કેવું તાકી રહેતું છાનું!
મારં બિલ્લીનું બચ્ચું!

અધ ઉધાડી આંખ જેતું, પૂંછડી કરતું પરપટ,
દૂધકટોરી હેખાડું ત્યાં કેવું ઊઠે ઝરપટ:
મારં બિલ્લીનું બચ્ચું!

શાક ધરનું કે ભાખરી આપું, બટકા ભરવા માંડે,
પંપાળું હળવે હાથે ત્યાં ગેલ કરે શું લાડે!
મારં બિલ્લીનું બચ્ચું!

જીણા રાગે એલે કેવું? મ્યાં... ઉં મધુરું એલે;
ગરીબડું થઈને એ કેવું ભરાય મારે એણે!
મારં બિલ્લીનું બચ્ચું!

સુંવાળું ને સુંદર એનું અંગ લાગે બહુ ખ્યારાં;
એક દિવસ નવ દેખું એને તો મન ભમતું મારં:
મારં બિલ્લીનું બચ્ચું!

સેસનથાણે રહે લગોલગ, બહુ મજાનું લાગે;
પણ દીપુનો સાધ પડે ત્યાં કેવું ભરકી ભાગે!
મારાં બિલ્લીનું બચ્ચું!

ખિસકોલી

ખિસકોલી! ખિસકોલી! આ કેવી તારી હોડ?
આમ નાસે, તેમ નાસે આ શી હોડાહોડ?
રે આ શી હોડાહોડ?

ઘાલાવું હું ભાવે,
તું કેમ નહીં આવે?

ખિસકોલી! ખિસકોલી! તને ઝૂદ્વાના શા કોડ!
આવ ઘેલી, આવ વહેલી, રમીએ જેડાજેડ!
રે રમીએ જેડાજેડ!

જીણું જીણું ઘાલે,
શું ઘઠી ઘઠી ઝૈલે?

ખિસકોલી! ખિસકોલી! શું માંડી મુજથી હોડ?
આવ પાસે, કેમ નાસે? આ શી માથાહોડ?
રે આ શી માથાહોડ!

આવે તો રમાડું,
ને ગોદમાં સુવાડું,
ખિસકોલી ! ખિસકોલી ! આ સંતાકુકરી છોડ,
રમજૂમ કરતી, આવ ઉછળતી, લપાઈ જ સુજ સોડ !
રે લપાઈ જ સુજ સોડ !

ફૂલ અને પતંગિયું

તારે ને મારે ભાઈબંધી,
પતંગિયા ! તારે ને મારે ભાઈબંધી !
સરખાં છે આપણે ઉમંગી,
પતંગિયા ! તારે ને મારે ભાઈબંધી !
મારી પાંખડીઓમાં રંગ તથા છાંટણાં,
તારી પાંખાય રંગરંગી :
પતંગિયા ! તારે ને મારે ભાઈબંધી :
મારા અંતરમાં સુગંધની છે વીરડી,
આવી પીતું તું એ સુગંધી :
પતંગિયા ! તારે ને મારે ભાઈબંધી !

ହେବୁ ହୁ ହିଚତୁ ଵାୟୁନୀ ଲହେରମାଂ,
ଇରତୁ ତୁ ଝୁଦ୍ଧି ଆନଂଧୀ;

ପତଂଗିଯା ! ତାରେ ନେ ମାରେ ଭାଇବିଂଧୀ !

ମୀଡୁ ହୁ ଝୁଲ ଏକ ରଙ୍ଗଭୟୁ ଖାଗନୁ,
ତୁ ମାରୁ ନିତ୍ୟୁନୁ ଛେ ସଂଗୀ :

ପତଂଗିଯା ! ତାରେ ନେ ମାରେ ଭାଇବିଂଧୀ !

କରୋଜିଯାନୁ ଜଣୁ

ଆହା, ସୁନ୍ଦର ଗୁଞ୍ଜଣୀବାଣୁ ରେ
କେବୁ ଶୋଭେ କରୋଜିଯାନୁ ଜଣୁ !

ଜୀଣ୍ଣା ଜୀଣ୍ଣା ତାଂତଣ୍ଣା ଗୁଞ୍ଚି ରଜିଯାମଣ୍ଣା,
କାରୀଗରୀମାଂ ନଥି ରାଖୀ କଂଠ ମଣ୍ଣା;
ବାନ୍ଧୁ ଶୁଣ ଧର ଆ ଦୃପାଣୁ ରେ !
କେବୁ ଶୋଭେ କରୋଜିଯାନୁ ଜଣୁ !

ଜଣୁ ଗୁଞ୍ଚିନେ ମହି ଝୁଲେ କରୋଜିଯୋ,
ଇରତୁ ବାନ୍ଧିନେ ଜଣେ ଘଠୋ ଚାଂଦଲିଯୋ
ଆକାଶେ ଜଗକୁଂଡାଣୁ ରେ !
କେବୁ ଶୋଭେ କରୋଜିଯାନୁ ଜଣୁ !

પાસું નવાઈ એની જેઈ ચતુરાઈને,
 હારતો નથી એ હામ મનડે સૂંઝાઈને;
 દ્વિલનો ઉમંગ અજખ ભાળું રે !
 કેવું શોભે કરોળિયાનું જળું !

એના જેવી જે મને આવડે કળા જરી,
 જગમાં વખણાવું મારા દેશની કારીગરી;
 ભારતનું નામ હું ઉભળું રે !
 કેવું શોભે કરોળિયાનું જળું !

વડાદા

માથે ઓઢી છતર ઊભા, વડાદા ! વડાદા !
 મેરાં જેવા અક્કડ ઊભા, વડાદા ! વડાદા !
 સરવરિયાની પાળે ઊભા, વડાદા ! વડાદા !
 સીમ તણે રખવાળે ઊભા, વડાદા ! વડાદા !
 તડકે ટાઢે હરદમ ઊભા, વડાદા ! વડાદા !
 ભર આધાઢે આણુનમ ઊભા, વડાદા ! વડાદા !

નેગી લેવા ભવ્ય જરાણા, વડાદા ! વડાદા !
 પરહિતે જર્ખખર વરવાળા, વડાદા ! વડાદા !
 આઠે પહોર રહો હરખાતા, વડાદા ! વડાદા !
 પશુ પંખીના આશ્રયદાતા, વડાદા ! વડાદા !
 ટાળે વળીને ખૂંધીએ ઓળો, વડાદા ! વડાદા !
 ઝૂલીએ બાંધી ડાળ હાંડોળો, વડાદા ! વડાદા !

ખુલ્લું એતર

ચકલાં, આવીને અહીં ચણુંજે,
 મારાં એતર ખુલ્લું છે !
 દાણા મનગમતા સૌ વીળુંજે,
 મારાં એતર ખુલ્લું છે !
 ખુલ્લું ઉપર આભ ઉધાડું,
 ખુલ્લાં પવન ને પાણી;
 ખુલ્લું મારાં એતર લહેરે,
 કરંજે ત્યાં ઉલણી !
 — મારાં એતર ખુલ્લું છે !

મેધખાપાએ મહેર કરી, ત્યાં
લીલાલહેર થઈ આં;

કણુકણુમાંથી મણુમણુ દીધું,
આવો, લઈએ લહાવા !
— મારં એતર ખુલ્લું છે !

ચકલાં આવો, સુઉલા આવો,
આવો મેના — રાણી;
વહાલાં સર્વ વિહંગો આવો,
મોજ કરો મનમાની !

— મારં એતર ખુલ્લું છે !

ખુલ્લા દિલનું તેડું મારં,
આવો ખુલ્લબમખુલ્લા;
મેલ મધુરો ચણુતાં ચણુતાં,
ગાએ ગીતાં મીઠાં !
— મારં એતર ખુલ્લું છે !

કાના પટેલની વાડી

આ કાના પટેલ, અદ્યા કાના પટેલ,
તારી વાડીની મારે કરવી છે સહેલ !

તારી વાડીમાં વાય વાયરા અમોલ,
તારી વાડીમાં થાય ડોસના કલ્યાલ;
તારી વાડીમાં પડે પંખીડાના ઘાલ,
તારી વાડીમાં મહુકે મધમધ મોલ !

આ કાના પટેલ,-૦

તારી વાડીમાં ઝૂલે ઝૂલડાંની વેલ,
તારી વાડીમાં રમે મોરલા ને ઢેલ;
તારી વાડીમાં ઊભા આંખલાના મહેલ,
તારી વાડીમાં ઊડે રંગતળી રૈલ !

આ કાના પટેલ,-૦

તારા વાડીમાં નહીં સૂરજના તાપ,
તારી વાડીમાં નહીં શોષ ને સંતાપ;
તારી વાડીમાં પડી હેતતળી ભાત,
તારી વાડીમાં વસે જગતનો તાત !

આ કાના પટેલ,-૦

लीली लीलो लीक्षेतरी !

लीली लीली लीक्षेतरी !

भीली लीली लीक्षेतरी !

लीली लीली लीक्षेतरी !

आड लीलां, घडाड लीला, लीला घेतर-क्ष्यारा;

लीली वाडी, लीला वगडा, कांडा ने डिनारा:

लीली लीली लीक्षेतरी !

भीली लीली लीक्षेतरी !

लीली लीली लीक्षेतरी !

लीला झुले खाग झूलेना, लीलां झाले वंन;

लीलां नमण्हां तरण्हां लहरे, लीलुं लीलुं छम्मः

लीली लीली लीक्षेतरी !

भीली लीली लीक्षेतरी !

लीली लीली लीक्षेतरी !

लीक्षा धरतीमाना घाणा, लीलां मानां चीर;

लीली लीली वेलडीच्यानां भलके अंग अधीरः

लीली लीली लीक्षेतरी !

भीली लीली लीक्षेतरी !

लीली लीली लीक्षेतरी !

आम लीलुं, तेम लीलुं, चागम लीलाकार;
 लीलातरी लीलामां तो पोढ्या जगहाधारः
 लीली लीली लीलातरी !
 भीली लीली लीलातरी !
 लीली लीली लीलातरी !

બગલાં જીડ્યાં !

સાંજ પડી ને બગલાં જીડ્યાં,
 જાંચે હારોહારે ચડ્યાં;
 જણે જીડતી ઝૂલની વેલ,
 ઝમજુમ ઝમજુમ કરતી સહેલ;
 જણે ઝરણું ઝીણું વહે,
 આકાશે અદ્ધર જીછળે !

થયાં સરોવર ખાલાખમ,
 કમળોએ મીચ્યાં લોચંન;
 ગયા રવિ આથમણે ટળી,
 દિશાઓ સૌ ઝાંખી પડી;

नीरमां रजनी—पगलां पडथां,
ते हेखीने खगलां उडथां !

चाल्यां चाल्यां चाल्यां ज्या,
कुवां लहरी शां लहराय !
जेवानी शी गम्भत पडे !

त्यां अंधारा आभे यडे;
आभे हीवडा सणऱ्या पधी,
घटां खगलां माणे लपी !

तारलिया

आकाशी घारडीचे खाजयां,
के जूमभां जाझां, तारलिया !

जूमभे जूमभे घारां,
के भील्यां गोरां गोरां, तारलिया !

हेखाय ना थड डाणी,
के पातरां—जणी, तारलिया !

ચારે દિશાઓ ધરી,
શાં લળકે રૂપેરી, તારલિયા !

રૂપે સોહામણાં એવાં,
કે હીરલા જેવાં, તારલિયા !

કુવાં મધુર હશો ત્યારે,
ભરેલ મધ્યધારે ? તારલિયા !

જેતાં ન આંખડી ધરાતી,
ને ઊછળે છાતી, તારલિયા !

માહી રઘું મન મારાં,
હૈયાને કેમ વારાં ? તારલિયા !

કોણે એ ઘારડી વાવી ?
શકે ન કોઈ ફાવી, તારલિયા !

કુવી એ આલમાં ફાલી,
વિના થડ, ડાળી, તારલિયા !

મને આવવું ગમે તમ પાસે,
ઉપાય ના ભાસે, તારલિયા !

પાંખો વિનાનો બાલ-પંખી,
રહું છું આમ જંખી, તારલિયા !

ખાતો હશે રોજ કૃતાં,
આ એાર મધ્યરતાં, તારલિયા !

તેથી હશે ચાંદલાનું,
કુવો દિસે છે એ રૂડો,
જણે અમીપૂડો, તારલિયા !

મને કાણ દેખાડે એ છાનો ભારગ ત્યાં જવાનો ?
તારલિયા !

મને એકવાર કોઈ ત્યાં પહોંચાડે એ ઘારડીની ડાળે,
તારલિયા !

પછી એસી ત્યાં હેતથી બારાં, ખાઈશ ગોરાંગોરાં,
તારલિયા !

થાશે સફળ શું મારાં, એ સપનું ખ્યારાં ?
તારલિયા !

ચાંદરણામાં

ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !
 રમવાની શી મજા, બધેખધે જમવાની શી મજા !
 ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !

તું તારલીએમાં મહાલે,
 ને વાદળીએમાં ચાલે,
 આકાશે શું ફરકે જણે દેવલોકની ધજ !
 ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !

તારણ સુખડું ગોરણ ગોરણ,
 તારે એળે હરણું બોળું;
 રાજ જે તું બને અમારો બનીએ તારી પ્રજ !
 ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !

તને બેર્છ પોયણાં મલકે !
 મહાસાગર છાળે છલકે !
 જાડ, ઘાડ, સૌહસી ઊઠે, આ મહુલ, મદુલી, છજ !
 ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !

તું કોઈ દિન થોડો થોડો
 ને કઢી ઊગે બહુ મોડો;

પાડે કદી કદી રિસાઈને તું રાત આખીની રજ !
ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !
રમવાની શી મજા, બધેબધ ભરમવાની શી મજા !
ચાંદા ! તારા ચાંદરણામાં રમવાની શી મજા !

ચંદની જીલો જીલો !

જીલો જીલો ! હો ડોઈ જીલો જીલો !
આ ચંદ્રમાની ચંદની જીલો જીલો !

ચંદ્રમાની ચંદનીનાં સરવર આ લહેરતાં,
પોથણાં બનીને ત્યાં ભીલો ભીલો !
આ ચંદ્રમાની ચંદની જીલો જીલો !

ચંદ્રમાની ચંદનીનાં અમૃત આ રેલતાં,
નીતરતાં નીર એ પી લો પી લો !
આ ચંદ્રમાની ચંદની જીલો જીલો !

ચંદ્રમાની ચંદનીનાં મીઠાં અજવાળિયાં,
વાયુ વહે શો શાંત શીળો શીળો !
આ ચંદ્રમાની ચંદની જીલો જીલો !

હરતાં ને હરતાં, જીણું જીણું હસતાં,
જરમરતાં જરણાં આ જીવો જીવો !
આ ચંદ્રમાની ચંદની જીવો જીવો !

એ પરીઓ !

આકાશે એ પરીઓ રહેતી, પરીઓ રહેતી સુંદર;
એક રહે ઉગમણે, બીજી રહે આથમણે બંદર !

ખંનેનાં છે અંગ મનોહર, રંગભર્યાં રઢિયાળાં;
એક ઉધાડે દ્વાર હિવસનાં, બીજી વાસે તાળાં !

ખંનેની આંખો ચમકંતી, પાંખો નાજુક સહેતી,
એક વીણે, ને બીજી વેરે, ગગને તારક-મેતી !

ધડીક જખકી, જતી સરકી, તાયે ખંને અમ્ભર;
ઉગતા ને આથમતા રવિને ઢોળે સોનાચમ્ભર !

એક જ માની દીકરીઓ પણ કામ ઉભયનાં ન્યારાં;
એક ઝડાં લાવે અજવાળાં, બીજી શીળાં અંધારાં !

કહો, તમે એ પરીઓ હીઠી? પરીઓ હસતી છાનું;
અટપટ એનાં નામ કહો તો ચતુર તમને માનું!

હો મેધળ!

સાત સાત રંગનાં તાણીને બાણ,
તમે શોભાનો રંગ અજ્ઞબ ભાવ્યા!
હો મેધળ! મનડે અમારે ખૂબ ભાવ્યા!

ભરી ભરી વાદળીનાં દૂઝીને દૂધ,
તમે ધરતીને સંચવાને આવ્યા!
હો મેધળ! મનડે અમારે ખૂબ ભાવ્યા!

સૂસવતે વાયરે, ને પાડી પડછંદ,
તમે સૂતેલા સિંહને જગાડ્યા!
હો મેધળ! મનડે અમારે ખૂબ ભાવ્યા!

આકાશો વીજળીનો માંડીને નાચ,
તમે વનવનના મોરલા નચાવ્યા!
હો મેધળ! મનડે અમારે ખૂબ ભાવ્યા!

ਪ੍ਰੇਰੇ ਭਰਪੂਰ ਤਮੇ ਹੁਖਾਡਿਅਂ ਸਵੰਦ,
ਅਛੋ ! ਕਾਗਣਨਾਂ ਛੋਡਲਾਂ ਤਰਾਵਧਾਂ !
ਛੋਂ ਮੇਧਲ ! ਮਨਤੇ ਅਮਾਰੇ ਘੂੰਘ ਭਾਵਧਾ !

ਲਹੌਰਾਵੀ ਘੇਤਰੋਨਾਂ ਹਵਿਥਾਣਾਂ ਹਾਸ,
ਤਮੇ ਗੀਤੇ ਮੀਠਾਂ ਗਵਰਾਵਧਾਂ !
ਛੋਂ ਮੇਧਲ ! ਮਨਤੇ ਅਮਾਰੇ ਘੂੰਘ ਭਾਵਧਾ !

ਰੋਜ਼ ਨ ਝਾਵੇ

ਰੋਜ਼ ਨੇ ਰੋਜ਼ ਮਨੇ ਏ ਨ ਝਾਵੇ :
ਆਵਵੁਂ ਛੋਧ ਤੋ ਆਵ ਬਹੁਨੀ ! ਪਥ
ਮੋਹਰ ਤਾਰੇ ਸ਼ੀਫ ਸਾਂਗਮਾਂ ਲਾਵੇ ?
ਰੋਜ਼ ਨੇ ਰੋਜ਼ ਮਨੇ ਏ ਨ ਝਾਵੇ !

ਪਾਈ ਲਈ ਮਨੇ ਨਾ ਲਖਵਾ ਹੈ,
ਪੋਥੀ ਲਈ ਮਨੇ ਨਾ ਪਢਵਾ ਹੈ;
'ਮੇ ਆਵ' 'ਮੇ ਆਵ' ਸਾਫ ਕਰੀ ਬਹੁਨੀ !
ਭਾਣੁਤਰ ਮਾਣਾਂ ਭਾਣੁਚੁਅਂ ਏ ਜੁਲਾਵੇ;
ਰੋਜ਼ ਨੇ ਰੋਜ਼ ਮਨੇ ਏ ਨ ਝਾਵੇ !

જેઓ જરી ત્યાં એ પીછાં ઉધાડે,
 ચાંદલાનો જણે બાગ ઉગાડે !
 નાચવું હોય તો નાચે બહેની ! પણ
 હૈયું મારું સંગ શાને નચાવે ?
 રોજ ને રોજ મને એ ન ફાવે !

 વહાલ ભર્યું એનું મુખ ડ્રપાળું,
 ભાન ભુલાતું,—જ્યાં એ ગમ ભાળું ;
 લાવવો હોય તો લાવ બહેની ! પણ
 કહેને, ન આમ મને એ સતાવે !
 રોજ ને રોજ મને એ ન ફાવે !

હેવના દીવા

જગલો કહે, ભાઈ રે જીવા !
 ઝબક ! ઝબક ! થાય જે દીવા !
 હાલતા દીવા ! ચાલતા દીવા !

 જાંચે નીચે મહાલતા દીવા ! ૦—ઝબક ! ઝબક !
 રાજજીને એારડે દીવા !
 તોસીમાને એારડે દીવા !

કુળિયે કુળિયે જગે દીવા !
લૂંઘે જૂંઘે આભે દીવા !
કુાડિયે કુાડિયે હસતા દીવા !
કુવા મજાના, કેમ રે, જીવા ?

ખણુ - આ તો કંઈ અલઘેલા દીવા !
નવલા, છેલધખીલા દીવા !
નાચતા દીવા ! ફુદ્તા દીવા !
આમથી તેમ શા ઊડતા દીવા !
બાગે બાગે રમતા દીવા !
બારણે બારણે ભરતા દીવા !

જગતા ને વળી જીવતા દીવા !
સૌન આંઘે ગમતા દીવા !
ઝબકી ઝબકી ઘૂરે દીવા !
ઘૂરી ઘૂરી ઝબકે દીવા !
મૂંગા મૂંગા દ્વારે દીવા !
અડતાં ના દ્વારે દીવા !

જણે એતું નામ તું જીવા ?
નહીં કે ત્યારે જણ તું, જીવા !

જેઈએ એને વાટ ન, જવા !
 જેઈએ એને તેલ ન, જવા !
 હૈવી એ તો દેવના દીવા !
 નામ છે એનું ‘આગિયા’, જવા !

ચોર બનું !

નાનો છું પણ છું બા ! શૂરો
 ભયને હું ના ગણું — ગણું :
 ખનવાનું મન ભીજું નથી બા !
 ચોર ચતુર હું બનું — બનું !

પતંગનો છે રંગ મજાનો,
 તે ચોરં જઈ છાનોમાનો;
 ઝૂલ-ઝૂલમાંથી મધ્ય ચોરીને
 વહેંચું સૌને ધાણું—ધાણું ! —નાનો ૧૦

ચોરં ચાંદાની સુંદરતા,
 તારલિયાઓની મનહરતા;

सूरजना चारी यमकारा,
अंधाराने हाणु-हाणु ! -नानो ०

राजहंसनुं दृप व चारुं,
क्रायल कुरो कंठ व चारुं;
मारलियानी नाथकणा, ने
धरधर थनगन थनु-गनु ! -नानो ०

न बा ! सौथी सुंदर, ख्यारुं
चारुं चित सुकेमण तारुं;
क्राई भले ना मने गणु, पणु
मने शाह झुं गणु-गणु ! -नानो ०

रेवडीवाणो॥

रेवडीवाणो आव्यो,
ह्यो लधि, रेवडीवाणो आव्यो !
रेवडी सूरत शहेरनी लाव्यो !
रेवडी इपिया लेवडी लाव्यो !
ह्यो, ह्यो, रेवडी सांधे मूल !

તાજ તલની રેવડી આલું, ખાઈને કરજે મોજ !
મલક ! મલક ! સુખડું થાશો, લેવા આવશો રોજ !
લ્યો, લ્યો, રેવડી સોંધે મૂલ !

બેઈ લ્યો અનું રૂપ ! શી અની કૂલડાં જેવી હોર !
સ્વાહે અની આગળ લાગ્યાં શાં રાંદેરી ઘાર !
લ્યો, લ્યો, રેવડી સોંધે મૂલ !

એક પાંચકાની એક જ આલું, એ પાંચકાની ત્રણ,
ચાર પાંચકાની આઠ : ચાલો પહુલો આવે કોણું ?
લ્યો, લ્યો, રેવડી સોંધે મૂલ !

મોટાંઓને ટંકેટંક, ન નાનાંઓને નમતી !
એક જ મોંભાં મૂકો, પછી બેઈ લો અની મસ્તી !
લ્યો, લ્યો, રેવડી સોંધે મૂલ !
લ્યો, લ્યો, રેવડી સોંધે મૂલ !

नानेरा कदमो उठावीशुं

हां रे अमे नानेरा कदमो उठावीशुं !

रे...रे...अमे वींधीशुं लांघी वनवाटः

हां रे अमे नानेरां कदमो उठावीशुं !

हां रे अमे नानेरा हाथनी हथेणीभां

रे...रे...अमे तोणीशुं दुंगर शा भारः

हां रे अमे नानेरां कदमो उठावीशुं !

हां रे अमे नानेरी छीकीआनां किरणे,

रे...रे...अमे अंधारी टाणीशुं रातः

हां रे अमे नानेरां कदमो उठावीशुं !

हां रे अमे नानेरी ज्ञानी कटोरीच,

रे...रे...अमे ढारीशुं हीनना उचाटः

हां रे अमे नानेरां कदमो उठावीशुं !

हां रे अमे नानेरा हैयाना चोकभां,

रे...रे...अमे भांडीशुं हेतना हाटः

हां रे अमे नानेरां कदमो उठावीशुं !

હાં રે અમે નાનેરા તેજભર્યા દીવડા,
રે...રે...અમે ધરધર ઉગાડશું પ્રભાત:
હાં રે અમે નાનેરાં કદમે ઉઠાવીશું !

કોયલની ઝૂક

હાગણ ઝૂલ્યો ઝૂલ્યે, જિધડી આજ અચૂક,
શોભા સુંદર : ત્યાં સૂણી કોયલ ! તારી 'ઝૂક' !

ગઈ શિશિરની ઢારમી ચમચમતી ચાણૂક,
આવી દિલને ઢારતી કોયલ ! તારી 'ઝૂક' !

ટહુકે જીણુા મોરલા, ટહુકે મેના, શુક;
પણ સહુમાં તરી આવતી કોયલ ! તારી 'ઝૂક' !

જણે સરવરમાં જાડે લહરીએ નાજૂક;
અવી મધુરી લાગતી કોયલ ! તારી 'ઝૂક' !

જણે પરીના દેશથી ગાતો કોઈ બટુક,
પાવો લઈ, અવી રવે કોયલ ! તારી 'ઝૂક' !

હુલકી જોડે સામટાં વન, ઉપવન, ગિરિદ્વંદ્વ,
લલકારે તું લાડથી કોયલ ! જ્યારે ‘ફૂક’ !

રંગે રદ્ધિયાળી નહીં, ઝે પણ બાહુક,
પણ હુદ વાળી હે અતિ કોયલ ! તારી ‘ફૂક’ !

આ જગમાં વસતો હશે એવો કોણ બયુક,
સૂણી હૈયું ના હીંચે કોયલ ! તારી ‘ફૂક’ ?

વર્ષા ઝમજૂમ આવશો ત્યારે થઈશ તું મૂક,
પણ ના વીસરશો કદી કોયલ ! તારી ‘ફૂક’ !

